

รายงานการวิจัย

คุณลักษณะและกระบวนการ
ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
ของประเทศไทยยุคใหม่

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา พุทธเมตตา

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม)
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

๑๕๕.๒๕๕๑๙ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
ศ ๘๑๗ ค คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
ของประเทศเกาหลี / จินตนา พุทธรเมตตะ กรุงเทพฯ :
ศูนย์คุณธรรม., ๒๕๕๘.
๑๓๖ หน้า
ISBN. ๙๗๔-๙๓๘๒๗-๗-๓
๑. คุณธรรมจริยธรรม ๒. ชื่อผู้แต่ง
๓. ชื่อเรื่อง

คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศเกาหลี

พิมพ์ครั้งที่ ๑

พฤศจิกายน ๒๕๕๘ (สิ่งพิมพ์อันดับที่ ๙/๒๕๕๘)

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา พุทธรเมตตะ

จำนวน

๕,๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
(องค์การมหาชน)

๔๒๘ บ้านพิษณุโลก (อาคาร ๒ เรือนไสภา)

ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๘๓๑๐-๑๒, ๐ ๒๒๘๒ ๗๓๑๘-๒๑

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๘๓๑๑

Web site: <http://www.moralcenter.or.th>

ผู้พิมพ์

บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด

๙๐/๖ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๓๔/๑ ถนนจรัญสนิทวงศ์

แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย

กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐

โทร. ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๔๙, ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๕๒

โทรสาร ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๔๙, ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๕๒

คำนำ

การศึกษารวบรวมองค์ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นภารกิจหนึ่งที่ฝ่ายวิจัยและจัดการความรู้ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม ให้ดำเนินการเพื่อการศึกษาวิจัยคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศต่าง ๆ ที่มีภาพลักษณ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมเป็นรูปธรรมรวม ๑๐ ประเทศ ได้แก่

๑. คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศแคนาดา
๒. คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศเยอรมัน
๓. คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศเกาหลี
๔. คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศศรีลังกา
๕. คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศฟินแลนด์
๖. คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศไต้หวัน
๗. คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศสวีเดน

๘. คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของ
ประเทศอินเดีย

๙. คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของ
ประเทศเวียดนาม

๑๐. คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของ
ประเทศนิวซีแลนด์

สำหรับรายงานการวิจัยคุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝัง
คุณธรรมจริยธรรมของประเทศเกาหลีฉบับนี้ เป็นรายงานวิจัยที่ได้
รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา พุทธเมตะ คณะ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร มีผลงานทาง
วิชาการที่เกี่ยวข้องกับประเทศเกาหลี เช่น เป็นกรรมการจัดทำ
พจนานุกรมฉบับภาษาเกาหลี - ไทย เป็นผู้ตรวจและเรียบเรียงตำราวิชาการ
ของศูนย์พัฒนาการศึกษาแห่งประเทศไทย รวมถึงการเป็น
อาจารย์สอนภาษาไทยแก่เอกอัครราชทูต อัครราชทูต และเจ้าหน้าที่สถาน
ทูตประเทศสาธารณรัฐเกาหลี จากประสบการณ์ในการทำงานที่ต้อง
ติดต่อสื่อสารกับคนเกาหลี จึงทำให้ท่านมีความสนใจที่จะศึกษาวิถีชีวิต
วัฒนธรรม การอบรมเลี้ยงดู ที่ทำให้คนเกาหลีมีอัตลักษณ์ของตนเอง
และเพื่อให้เป็นแนวคิดและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในสังคมไทย

ศูนย์คุณธรรมขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา
พุทธเมตะ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ที่อุตสาหะวิเคราะห์เรียบเรียง
รายงานอันมีคุณค่าแก่ผู้สนใจ และผู้เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรม

จริยธรรมในสังคมทั่วไปและเป็นประโยชน์สำหรับศูนย์ฯ ที่จะได้นำข้อมูล
ไปสังเคราะห์ร่วมกับผลงานวิจัยอีก ๙ ประเทศ เพื่อการจัดทำข้อเสนอ
เชิงนโยบายในการพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมดีมีคุณธรรมต่อไป

นราภรณ์ พุ่มทรัพย์

(นางสาวนราภรณ์ พุ่มทรัพย์)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

คำชี้แจง

เมื่อศึกษาประวัติศาสตร์ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีทำให้ทราบว่าประเทศเกาหลีมีประวัติความเป็นมาและมีวัฒนธรรมเก่าแก่ยาวนานกว่า ๕,๐๐๐ ปี สามารถดำรงความเป็นชาติที่เข้มแข็งมาระยะหนึ่ง จากนั้นก็ถูกรุกรานจนตกเป็นเมืองขึ้นของญี่ปุ่นจนถึงสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อสงครามโลกสงบลง ญี่ปุ่นเป็นฝ่ายพ่ายแพ้สงคราม ดังนั้นเกาหลีจึงได้รับเอกราช แต่ไม่นานประเทศเกาหลีก็ตกอยู่ในภาวะสงครามการแบ่งค่ายของโลกในขณะนั้น คือ ค่ายประชาธิปไตยอันมีประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำ และค่ายคอมมิวนิสต์อันมีประเทศสหภาพโซเวียตเป็นผู้นำ สงครามครั้งนี้ยาวนานและเมื่อมีการเจรจาสงบศึกเกาหลีก็ถูกแบ่งออกเป็น ๒ ประเทศ คือ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี และประเทศสาธารณรัฐเกาหลีโดยมีเส้นขนานที่ ๓๘ องศาเหนือเป็นเส้นแบ่งพรมแดน ปัจจุบันผู้นำประเทศสาธารณรัฐเกาหลีพยายามอย่างยิ่งที่จะรวมประเทศแต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ

แม้ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีจะบอบช้ำจากสงครามแต่ก็ยังสามารถยืนหยัดผงาดเป็นประเทศพัฒนา เป็นผู้นำทางเศรษฐกิจและมีความเจริญทางเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ทั้งนี้เป็นเพราะนโยบายที่สำคัญ คือ นโยบายการปฏิรูปการศึกษา และนโยบายเศรษฐกิจ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้นำประเทศตระหนักว่าประเทศเกาหลีขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ แต่ไม่ขาดแคลนทรัพยากรมนุษย์ จึงเร่งพัฒนาอย่างจริงจังและประสบความสำเร็จอย่างสูงที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือผู้นำประเทศไม่เคยลืมนึกถึงจะสวดแทรก

วัฒนธรรมคุณธรรมจริยธรรมและวิถีการดำเนินชีวิตของบรรพชนควบคู่กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จากการพัฒนาทุกสิ่งสำคัญพร้อม ๆ กันไป ทำให้คนเกาหลีมีอัตลักษณ์ของตนเองจนเป็นเรื่องที่น่าสนใจศึกษาวิจัย เป็นกรณีศึกษาเพื่อให้เป็นแนวคิดและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะแนวคิดที่ว่า **“เมื่อทรัพยากรมนุษย์มีประสิทธิภาพ ย่อมนำพาประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง มั่นคง และมั่งคั่ง”**

งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จได้เพราะผู้วิจัยได้รับความเมตตาจากคุณจากผู้มีพระคุณหลายท่าน คือ

อาจารย์พัชนี ไชติกเสถียร

รองศาสตราจารย์อัครา บุญทิพย์

รองศาสตราจารย์ไพบุลย์ ดวงจันทร์

Professor Dr. Kim young Aih

ที่ได้ตรวจแก้ไข ให้คำแนะนำและชี้แนะให้แก้ไขข้อผิดพลาด อีกทั้งยังเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณ นางสาวปาร์ก คยองอิน นิสิตระดับมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้ช่วยเหลือค้นคว้างานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้องฉบับภาษาเกาหลี

ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ พรสีมา ที่กรุณาแนะนำงานวิจัยชิ้นนี้ให้แก่ผู้วิจัย อีกทั้งยังชี้แนะแนวทางการวิจัย

ขอบพระคุณ Professor Dr. Choi Chang Sung ประธานโครงการพจนานุกรมเกาหลี - ไทย และคณะกรรมการจัดทำพจนานุกรม ซึ่งเป็นคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยฮันกุก ภาชษาและกิจการต่างประเทศ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี คือ

Professor Dr. Cha Sang Ho หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย

Professor Dr. Kim Young Aih

Professor Dr. Lee Byung Do

Professor Dr. Yoon Kyun won

Professor Dr. Jung Hwan Seung

Professor Dr. Choi Eun Hui

ทุกท่านเป็นผู้ให้ข้อมูล อธิบายคำ ความหมาย และประวัติของคำ อันปกป้องถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิต และการอบรมบุตรหลานในครอบครัว อันเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยเขียนบทความเรื่อง “คำและความหมายใน ภาษาเกาหลีที่บอกถึงวัฒนธรรมชนชาติเกาหลี” และลงตีพิมพ์ในวารสาร มนุษยศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่ ๒๔ ประจำภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๕ สุดท้ายได้รับความกรุณาจาก Professor Dr. Jung Hwan Seung ตรวจสอบ แก้ไขและตรวจทานความถูกต้อง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ผู้วิจัยได้นำมาใช้ ประกอบการวิจัยฉบับนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ คุณนราทิพย์ พุ่มทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์ ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมพลังแผ่นดินและเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯทุกท่านที่ กรุณาสนับสนุนงานวิจัยและให้ความรู้สึกที่ดีต่อการทำงานวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินตนา พุทฺธเมตเต

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

เมื่อศึกษาประวัติศาสตร์ของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ทำให้ทราบว่าการเกาหลีมีประวัติความเป็นมาและมีวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมายาวนานกว่า ๕,๐๐๐ ปี สามารถดำรงความเป็นชาติที่เข้มแข็งมาระยะหนึ่ง จากนั้นก็ถูกรุกรานจนตกเป็นเมืองขึ้นของญี่ปุ่นจนถึงสงครามโลกครั้งที่ ๒ เมื่อสงครามโลกสงบลง ญี่ปุ่นเป็นฝ่ายพ่ายแพ้สงครามเกาหลีจึงได้รับเอกราช แต่ไม่นานเกาหลีก็ตกอยู่ในภาวะสงครามการแบ่งค่ายของโลกในสมัยนั้น คือค่ายประชาธิปไตยอันมีประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำ และค่ายคอมมิวนิสต์อันมีประเทศสหภาพโซเวียตเป็นผู้นำ สงครามครั้งนั้นเป็นสงครามระหว่างชนชาติเดียวกันเพียงแต่แตกต่างทางด้านแนวคิดในการปกครองประเทศ และเป็นสงครามที่ยาวนาน เมื่อมีการเจรจาสงบศึกเกาหลีก็ถูกแบ่งแยกออกเป็น ๒ ประเทศ คือ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี และประเทศสาธารณรัฐเกาหลี โดยมีเส้นขนานที่ ๓๘ องศาเหนือเป็นเส้นแบ่งพรมแดน ปัจจุบันผู้นำของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีพยายามอย่างยิ่งที่จะรวมประเทศ แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ

แม้ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีจะบอบช้ำจากสงคราม แต่ก็ยังสามารถยืนหยัดผงาดเป็นประเทศพัฒนา เป็นประเทศที่มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ และมีความเจริญทางเทคโนโลยี ทั้งนี้เป็นเพราะนโยบายที่สำคัญ ๓ ประการ อันเป็นรากฐานสำคัญของประเทศ คือ

๑. นโยบายการปฏิรูปการศึกษา เมื่อประเทศสาธารณรัฐเกาหลีกลับคืนสู่ภาวะปกติ นโยบายอันดับแรกที่รัฐบาลเร่งกระทำให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างเร่งด่วนที่สุด คือ การปฏิรูปการศึกษา ด้วยเหตุผลของผู้นำประเทศที่ตระหนักว่าประเทศของตนนั้นขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ ไม่สามารถสร้างชาติด้วยการเกษตรแบบดั้งเดิม และไม่สามารถสร้างชาติด้วยอุตสาหกรรม ดังนั้น รัฐบาลจึงหันมาสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากเพื่อให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ

การปฏิรูประบบการศึกษา เริ่มจากการสร้างแรงจูงใจให้คนที่เรียนมาทางด้านการศึกษาหันมาประกอบอาชีพครูด้วยการเพิ่มเงินเดือนให้สูงขึ้น มีชีวิตที่ดีขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ การครองชีพและสถานภาพทางสังคม ซึ่งสถานภาพทางสังคมนั้นแก้ไขได้ไม่ยากเพราะคุณธรรมความกตัญญูของคนในสังคมที่มีต่อครูนั้นสูง ดังนั้นสถานะครูของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีจึงเป็นปูชนียบุคคลที่สังคมยกย่องและให้เกียรติสูงสุด

เงินเดือนของครูในประเทศสาธารณรัฐเกาหลี เมื่อรวมกับรายได้พิเศษที่ได้รับจากโรงเรียนในการดูแลนักเรียนหลังเลิกเรียน จนถึงเวลาประมาณ ๑๗.๐๐ น. แล้ว จัดอยู่ในอันดับต้น ๆ พอ ๆ กับอาชีพแพทย์และทนายความ จะมีความแตกต่างบ้างตรงที่ว่าอาชีพครูอาจารย์มีวันหยุดปิดเทอมทำให้มีเวลาพักผ่อนและมีเวลาด้านกว้างงานวิจัยเพื่อเป็นองค์ความรู้สำหรับสอนนักเรียนและนักศึกษาต่อไป ครูอาจารย์ในโรงเรียนอนุบาลถึงมัธยมศึกษาไม่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการให้สอนพิเศษนอกโรงเรียนแม้กระทั่งสอนตามบ้าน จะมีการสอนพิเศษเฉพาะช่วงที่มีการสอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งโรงเรียนแต่ละแห่งเป็นผู้

จัดขึ้น เริ่มสอนตั้งแต่เลิกเรียนจนถึง ๒๒.๐๐ น. โรงเรียนเป็นผู้จ่ายเงินค่าสอนให้แก่ครูอาจารย์ นอกจากนี้แล้วครูอาจารย์ทุกคนจะได้รับโบนัสจากโรงเรียนทุก ๒ เดือน ดังนั้นในระยะเวลา ๑๒ เดือน ได้รับโบนัส ๖ ครั้ง และได้รับเงินพิเศษในช่วงวันเทศกาลชูซ็อก เรียกว่าเป็นเงินค่า “ขนมต็อก” เมื่อรวมกันแล้วครูอาจารย์จะได้รับเงินโบนัสและเงินพิเศษทั้งหมดประมาณ ๙ ครั้งต่อหนึ่งปี เมื่อรัฐบาลดูแลอาชีพครูอย่างจริงจังครูทุกคนจึงปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มกำลัง เต็มความสามารถ อีกทั้งจรรยาบรรณในวิชาชีพครูทำให้ครูอาจารย์ทุกคนต้องเป็นตัวอย่งที่ดีของลูกศิษย์ และเป็นผู้มีควมรับผิดชอบสูง กอปรกับครูต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจากกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้ครูอาจารย์ต้องระมัดระวังไม่ทำให้ตนเองเสียหายหรือมีความผิด หากมีความผิดร้ายแรงจะต้องถูกยึดใบประกอบวิชาชีพและต้องได้รับความอับอายอย่างยิ่งในสังคม ดังนั้นครูอาจารย์ทุกคนตระหนักในหน้าที่ของตน ซึ่งการลงโทษทางสังคมในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีนั้นจะรุนแรงมาก เห็นได้จากสื่อมวลชนเสนอข่าวผู้กระทำผิดผู้กระทำผิดฆ่าตัวตายเพื่อหนีความอับอาย และภาพที่ผู้กระทำผิดใช้ผ้าปิดบังใบหน้าในขณะที่ถูกเจ้าหน้าที่ควบคุมตัว

รัฐบาลมีนโยบายกำหนดอัตราส่วนระหว่างครูกับนักเรียนให้สมดุลเพื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ครูสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้แล้วรัฐบาลยังดูแลถึงการเรียนโดยไม่เสียค่าเล่าเรียน การแจกตำราเรียน การเลี้ยงอาหารกลางวันที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการให้แก่เด็กนักเรียนทุกคน มาตรฐานการเรียนการสอนทั้งในเมืองและในชนบทไม่มีความแตกต่างกัน และยกเลิกการแข่งขันเพื่อเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษา

เป้าหมายการศึกษานอกจากจะเน้นด้านวิชาการแล้วยังเน้นเรื่องการพัฒนาจิตใจให้เกิดความสมดุลกับร่างกายที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว การพัฒนาพื้นฐานความคิดความรู้สึกของตนเองให้กล้าแสดงออกอย่างถูกต้อง มีหลักการและมีเหตุผล การปลูกฝังความเป็นชาตินิยมภาคภูมิใจในชาติ วัฒนธรรม และประเพณี การปลูกฝังความเชื่อมั่นในตนเองและความรักในเพื่อนบ้าน เสริมสร้างความสามารถของนักเรียนให้นำความรู้ไปพัฒนาท้องถิ่นของตน

การเรียนในระดับอุดมศึกษา รัฐบาลกำหนดให้มีการสอบคัดเลือกและพิจารณาผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะต้องการนักเรียนที่มีความรู้ในระดับที่สามารถเรียนได้เป็นอย่างดีและเพื่อให้โรงเรียนมัธยมปลายสอนนักเรียนอย่างมีคุณภาพ เป้าหมายสำคัญของการศึกษาในระดับนี้ คือ **“การสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบเพียบพร้อมไปด้วยพลังทั้งด้านร่างกาย และพลังปัญญา ที่สามารถทำงานทุกอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ”**

๒. นโยบายทางด้านเศรษฐกิจ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีได้วางนโยบายด้านเศรษฐกิจไปพร้อม ๆ กับนโยบายการปฏิรูปการศึกษา เพราะรัฐบาลเชื่อมั่นว่าการสร้างความเป็นเกาหลีใหม่ และการจะนำพาประเทศให้สามารถเป็นผู้นำในภูมิภาคเอเชียได้นั้น ต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยให้การศึกษาที่มุ่งเน้นให้คิดเป็น แก้ไขปัญหาได้ และในขณะเดียวกันต้องสามารถใช้ทรัพยากรมนุษย์ให้คุ้มค่ากับการลงทุนด้านการศึกษาที่รัฐบาลจัดให้ตลอดอายุแห่งการศึกษา

รากฐานที่แข็งแกร่งทางการศึกษาทำให้นโยบายด้านเศรษฐกิจดำเนินไปอย่างราบรื่นเกิดประสิทธิผล แผนแรกที่กระทำการอย่างเร่งด่วน

คือเน้นให้ประชาชนทุกคนทุกวัยประหยัดและอดออม ก่อให้เกิดอัตราการออมทรัพย์ในประเทศเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและมั่นคง

การพัฒนาเศรษฐกิจนั้น รัฐบาลเร่งดำเนินการทั้งในเมืองและในชนบทควบคู่กันไป โดยเฉพาะในชนบทซึ่งมีประชาชนที่ยากไร้และอดอยากเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้นทั่วกัน และเพื่อแก้ปัญหาชาวชนบทอพยพเข้าเมืองเพื่อหางานทำให้หมดไป รัฐบาลจึงเริ่มโครงการ**แซมมาฮิลลุนตง** ปรัชญาของโครงการนี้ คือ **“ความขยันหมั่นเพียร การช่วยตนเอง และความร่วมมือ”** รัฐบาลสร้างและปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และจริยธรรมในการทำงานใหม่เพื่อให้ชาวชนบทเกิดความเชื่อมั่นในอนาคตว่า **“เราก็อยู่ดีกินดีได้ ถ้าเราขยันทำงาน และร่วมมือกันดี และมีจิตใจพึ่งตนเองโดยบุกเบิกแสวงหาผลประโยชน์จากธรรมชาติแทนที่จะอาศัยแต่ชะตากรรมของตนเอง”**

ความสำเร็จของโครงการนี้เกิดจากชาวบ้านได้รับการกระตุ้นอย่างสูงจากผู้นำประเทศ อีกทั้งผู้นำหมู่บ้านซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาหมู่บ้าน ผู้นำซึ่งมีความจริงใจ บริสุทธิ์ใจ ทุกคนทำงานอย่างทุ่มเท รวมทั้งข้าราชการในท้องถิ่นก็ร่วมมือร่วมใจ ตั้งใจทำงานและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้บริการด้านการพัฒนาที่ผู้นำระดับหมู่บ้านต้องการ อีกทั้งผู้นำประเทศ ผู้นำทางการเมือง และนักธุรกิจให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ติดตามผลของโครงการอย่างใกล้ชิด ดังนั้นโครงการนี้จึงเป็นกระบวนการทางสังคมระดับชาติที่มีการรวมพลังที่ยิ่งใหญ่ทั้งภาครัฐและเอกชนที่สนับสนุนทั้งเครื่องมือและเทคโนโลยี เพื่อให้การพัฒนาชนบทประสบความสำเร็จ อีกทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาการทิ้งถิ่นเข้าเมืองเพื่อประกอบอาชีพ และแก้ไขปัญหาคนล้นเมืองใหญ่

อันก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความแออัด และมลภาวะ เป็นต้น

ความสำเร็จของโครงการนี้สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาทุก ๆ ด้าน เริ่มจาก

- การพัฒนาจิตใจของชาวบ้านในชนบทให้เกิดความเชื่อมั่นในชีวิต เกิดความมานะเพียรพยายามและอดทน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอยู่แล้วในอุปนิสัยของคนเกาหลี เพียงแต่การที่ต้องตกอยู่ในสภาวะการเป็นเมืองขึ้น และภาวะสงครามระหว่างชนชาติเดียวกันก่อให้เกิดความท้อแท้ท้ออาลัยในชีวิต ผากความหวังไว้กับฟ้าดินและชะตาชีวิต

- การปรับโครงสร้างทางสังคมที่อยู่อย่างโดดเดี่ยวให้เป็นสังคมที่ทำทุกอย่างโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมก่อนประโยชน์ส่วนตน ที่สำคัญอย่างยิ่งอีกประการหนึ่ง คือ การปรับพื้นฐานของรายได้ในแต่ละครัวเรือนให้ชาวบ้านทุกคนอยู่อย่างมีความสุขไม่อดอยาก ไม่ยากจน ลดช่องว่างระหว่างรายได้ของคนในเมืองกับคนในชนบท

- การพัฒนาและสนับสนุนให้ชาวบ้านมีโอกาสเรียนหนังสือโดยไม่จำกัดวัย ทำให้ชาวบ้านทุกคนทุกวัยสามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างดี สามารถนำความรู้มาพัฒนาการเกษตรของตนอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. นโยบายการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม รัฐบาลให้ความสำคัญยิ่งต่อนโยบายข้อนี้ เพราะรัฐบาลตระหนักดีว่าความเจริญทางวัตถุจะก่อให้เกิดปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม เพราะความเจริญทางวัตถุจะก่อให้เกิดภาวะทางจิตใจแข็งกระด้าง มุ่งประโยชน์ส่วนตนและมีสังคมนิยมโดดเดี่ยว ดังนั้น รัฐบาลจึงดำเนินนโยบายนี้ควบคู่ไปกับการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนาเศรษฐกิจ

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัว ประเทศสาธารณรัฐ
เกาหลีนับถือและปฏิบัติตามคำสอนของขงจื้อที่กล่าวว่า

ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกมีความแตกต่างกันโดยกำเนิด
ระเบียบในการดำรงชีวิตในครอบครัว สังคม หรือประเทศ
ย่อมมีความแตกต่างกันแต่กำเนิด ทุกอย่างควรอยู่ในที่สมควร
กษัตริย์ควรมีคุณสมบัติให้สมเป็นกษัตริย์ พ่อควรมีคุณสมบัติ
ให้สมเป็นพ่อ ลูกควรมีคุณสมบัติที่สมเป็นลูก เป็นต้น เมื่อ
ทุกอย่างปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับบทบาทตนเองย่อมส่งผลให้
สังคมมีระเบียบวินัย นั่นคือสิ่งที่มีมารยาท ซึ่งเป็นกฎระเบียบ
หน้าที่ที่ควรปฏิบัติ

จากการยึดมั่นและปฏิบัติตามคำสอนของขงจื้อทำให้ครอบครัว
ของคนเกาหลีเป็นครอบครัวที่มีคุณธรรมและมีจริยธรรมสูง แม้ปัจจุบัน
สภาพสังคมเกาหลีจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ทุกครอบครัวยังคงปฏิบัติตาม
คำสอนอย่างเหนียวแน่น

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสังคม ประเทศสาธารณรัฐ
เกาหลีมีหลักสูตรการสอนคุณธรรมจริยธรรมอย่างชัดเจน คือ หลักสูตร
ตรงและหลักสูตรแฝง

หลักสูตรตรง คือหลักสูตรที่กำหนดไว้ว่าจะระดับชั้นใดต้องปลูกฝัง
คุณธรรมจริยธรรม มุ่งอภิปรายคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเน้นการหาสาเหตุ
และเหตุผลที่ดีในการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีตามหลักจริยธรรม มีการยก
กรณีปัญหาคุณธรรมเป็นสื่อเป็นข้อมูล และให้นักเรียนเป็นผู้คิดวิเคราะห์

เพื่อหาความเป็นจริงที่ถูกต้องตามหลักการและเหตุผล การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในระดับชั้นต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

ระดับอนุบาล - ระดับประถมศึกษาปีที่ ๓ ปลูกฝังเรื่องความเป็นระเบียบในสังคม การเกรงกลัวต่อบาป ละอายต่อการทำผิด กล้าขอโทษและกล้ารับผิด มีความกตัญญู จิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และมีความซื่อสัตย์

ระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย การช่วยเหลือ มีน้ำใจต่อกัน มีความอดทนอดกลั้น ละอายต่อการทำผิด คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมก่อนประโยชน์ส่วนตน มีความซื่อสัตย์ และเสียสละให้แก่ผู้สูงอายุ

ระดับมัธยมปลาย - ระดับอุดมศึกษา ปลูกฝังสิทธิของตน และหน้าที่ที่มีต่อประเทศชาติ มีความเสียสละ มีความซื่อสัตย์ มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน และทำทุกสิ่งอย่างทุ่มเทเพื่อประเทศชาติ

เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วทุกคนจะประกอบอาชีพด้วยคุณธรรมจริยธรรมที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง จึงทำให้ทำงานในสถานประกอบการเจริญก้าวหน้า เพราะทุกคนจะทำงานอย่างทุ่มเทจริงจัง จริงใจ ซื่อสัตย์ และจงรักภักดีต่อสถานประกอบการ

หลักสูตรแฝง คือ หลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมจากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เป็นจริง มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุมีผล มีการยอมรับในความคิดเห็นของผู้อื่น ผลที่ตามมาคือ เราจะเห็นว่าประชาชนและนักศึกษาในประเทศสาธารณรัฐเกาหลีจะมีการประท้วงบ่อย หากมีความผิดปกติทางการบริหารประเทศ หรือความไม่โปร่งใสในการทำงานของรัฐบาล หรือการ

ตัดสินใจของรัฐบาลที่ประชาชนเจ้าของประเทศไม่เห็นด้วย ฯลฯ การประท้วงถือเป็นปกติวิสัยของคนเกาหลีจนคนเกาหลีเกิดความคุ้นเคย สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความรักความใส่ใจในประเทศของตน

ที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นคุณลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของคนเกาหลีที่สามารถยับยั้งความเป็น **เกาหลีใหม่** ได้ตั้งเจตนาและสมดังความมุ่งมั่นของผู้นำประเทศซึ่งถือได้ว่าเป็นความสำเร็จที่น่าภาคภูมิใจ และเป็นสิ่งที่ทำให้ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีก้าวสู่ความเป็นผู้นำในแถบภูมิภาคเอเชียได้อย่างเต็มภาคภูมิ

แม้ประเทศสาธารณรัฐเกาหลีจะเคยประสบภาวะวิกฤตเศรษฐกิจแต่ก็สามารถกอบกู้สภาวะกลับคืนสู่ปกติได้ในเวลาอันรวดเร็ว ทั้งนี้เป็นเพราะพื้นฐานในทุกด้านที่แข็งแกร่ง และประกอบกับแนวคิดที่ว่า

“เมื่อทรัพยากรมนุษย์มีประสิทธิภาพ ย่อมนำพาประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง มั่นคง และมั่งคั่ง”

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(๓)
คำชี้แจง	(๖)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(๙)
บทนำ	๑
บทที่ ๑ ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์ของประเทศ สาธารณรัฐเกาหลี	๗
- ภูมิศาสตร์	๑๐
- ประวัติศาสตร์	๑๑
บทที่ ๒ วิวัฒนาการสังคมเกาหลีที่ก่อให้เกิดอัตลักษณ์ ของคนเกาหลี	๒๐
- การปฏิรูปการศึกษา	๒๑
- การพัฒนาเศรษฐกิจ	๔๑
บทที่ ๓ วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนเกาหลี และการอบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว	๕๒
- วัฒนธรรม	๕๒
- วิถีชีวิต	๘๗
- การอบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว	๙๘

บทที่ ๔	กระบวนการปลูกฝังคุณลักษณะ	
	ด้านคุณธรรมจริยธรรม	๑๐๒
	- ความหมายของคำว่าคุณธรรมจริยธรรม	๑๐๒
	- การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในครอบครัว	๑๐๔
	- การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสังคม	๑๐๕
	- ศาสนา	๑๐๗
บทที่ ๕	คุณธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ของคนเกาหลี	๑๐๙
	- ลักษณะรูปร่างและผิวพรรณ	๑๐๙
	- ลักษณะเด่นที่เป็นอัตลักษณ์ของคนเกาหลี	๑๑๐
บทที่ ๖	สรุปและข้อเสนอแนะเพื่อการประยุกต์ใช้	๑๑๙
	บรรณานุกรม	๑๒๘
	ประวัติและผลงานนักวิจัย	๑๓๒

